



In het bergachtige landschap van de grootste vuilnisbelt van Freetown zoeken mensen de hele dag naar plastic flessen en andere spullen van waarde.

eens voor wat je daar allemaal mee kunt doen.”

Op de vuilnisbelt van Kingtom is door toedoen van Bahsoon een eenvoudige betonnen constructie verrezen. Binnen is alles in staat van paraatheid, tot aan de geïmporteerde machines toe. Het grote struikelblok: doordat het niet lukt om aan werkkapitaal te komen, kan de fabrikant in spe niet aan de slag.

“Om te kunnen draaien, heb ik veertig tot vijftig medewerkers nodig”, verklaart Bahsoon. “Als ik die aan het eind van de maand niet kan uitbetalen, snijd ik mezelf in de vingers. Ik heb verschillende banken benaderd, maar die houden me aan het lijntje. Potentiële investeerders zijn ook niet geïnteresseerd. Het maken van plastic bouwstenen is iets nieuws, het is anders dan anders en daar wil niemand geld in steken.”

Masada-directeur Gibril Wilson heeft wél een uitweg gevonden voor zijn zakelijke besommeringen. Hij heeft in China zeven spiksplinternieuwe vuilniswagens besteld. Met geld dat hij heeft losgekregen van investeerders in Amerika. “Ik ga de hele bedrijfsvoering zoveel mogelijk elektronisch doen”, aldus Wilson. “In het verleden heb ik de nodige ervaring opgedaan met wanbetalers, maar ik zie de toekomst zonnig in. In de nieuwe opzet kunnen klanten niet meer contant betalen. Ik werk alleen nog met digitaal geld.”

Masada richt zich nadrukkelijk op het hogere segment van de vuilnismarkt. Maar die aanpak brengt de oplossing voor de afvalcrisis in Freetown niet dichterbij. Het overgrote deel van de stadsbewoners is straatarm en heeft nergens geld voor. En al helemaal geen digitaal geld.

Milieuactivist Trevor Young is ervan overtuigd dat het geen zin heeft om de gewone man te laten meebetalen aan het inzamelen van afval. Met behulp van crowdfunding en een team vrijwilligers maakte Young 158 dagen lang het strand van Freetown schoon. Dat strand – Freetown ligt op een schiereiland – wordt op het gestage ritme van eb en vloed overspoeld door het afval dat slumbewoners en al dan niet informele vuilophalers aan de kusten rondom de stad neergooien. Team Trevor vulde dagelijks grote zakken met kapotte slippers, gedeukte petflessen, delen van oude jerrycans, weggooiervpakkingen, stukken piepschuim, medisch afval en andere rotzooi. Het strand was voor het eerst in jaren weer schoon. Toen de actie stopte, veranderde de plek binnen een dag of wat weer in de janboel van daarvoor.

“Ik heb burgemeester Aki-Sawyerr laten weten dat het ophalen van huisvuil gratis moet zijn”, zegt Young. “Dat is de enige manier om de kringloop van afval te doorbreken en de stad schoon te krijgen.”

Marnel Breure is auteur van **Feest in Freetown**, onlangs verschenen bij Uitgeverij Jurgen Maas.

‘Klin Salone’, letterlijk ‘Schoon Sierra Leone’, is van oorsprong een opruimproject voor en door jongeren, bedoeld om straten en buurten schoon te houden. Sinds een paar jaar is de naam gekaapt door de honderden zwerfjongeren die de afvalcrisis aangrijpen om hun verslaving aan kush te bekostigen.

“Voor een paar leones ben je van je vuilnis af”, zegt Jalloh. “Ik weet natuurlijk wel dat die Klin Salone-jongens drugs kopen van het geld dat ze binnenhalen. Het lijkt me trouwens sterk dat ze het afval naar de bomeh brengen. Waarschijnlijk gooien ze het gewoon ergens in een greppel neer. Maar ja, wat moet je anders?”

Passie voor plastic

Bij gebrek aan beter heeft Freetown besloten om de verantwoordelijkheid voor een schone stad bij de burger neer te leggen. Onder het motto Dorti Mus Go – Het Vuil Moet Weg – kondigde het gemeentebestuur deze zomer een pakket straffe maatregelen aan. Voortaan is elk huishouden verplicht zich tegen betaling aan te melden bij een erkende afvalinzamelaar.

“De beroerde sanitaire toestand in Free-

town is voor een groot deel te wijten aan het gedrag van de bevolking”, vindt Marian Tucker. “Er kan pas vooruitgang worden geboekt als de inwoners ermee stoppen hun afval overal maar neer te plempe. Wie zich niet aan de regels houdt, kan een fikse boete verwachten.”

Gibril Wilson, oprichter en directeur van afvalbedrijf Masada, heeft besloten om niet met de gemeente samen te werken. Als ondernemer trekt hij liever zijn eigen plan. Masada geldt in Freetown als een van de belangrijkste spelers op het gebied van vuilverwerking. Die reputatie moet Wilson hoog zien te houden. Met een vloot van slechts vier vrachtwagens.

Het bedrijfsterrein van Masada staat vol vuilnisauto’s in diverse stadia van onttakeling. “Meer dan tien jaar geleden ben ik begonnen met vijftien wagens”, licht Wilson toe. “Het probleem is dat de mogelijkheden om te investeren hier nihil zijn. Als je bij een bank geld wilt lenen, moet je een rente van meer dan 20 procent neertellen.”

Gibril Wilson is niet de enige ondernemer die moeite heeft om zijn plannen te realiseren. Walid Bahsoon, een gerenommeerde zakenman met een passie voor plastic, is

Van al het afval belandt hooguit 30 tot 35 procent op een officiële vuilnisbelt

al jaren bezig om een fabriekje op te starten op de Kingtom-bomeh. Bahsoon wil bijdragen aan een schonere stad door plastic afval te verwerken tot duurzame bouwstenen. Daarmee zouden scholen en ziekenhuizen gebouwd moeten worden, maar het project stagneert.

“Ik heb op eigen kosten onderzoek laten doen naar de afvalstromen in de stad”, vertelt Bahsoon in zijn kantoor. “Daar kwam uit dat er per dag negentig ton plastic afval rondgaat. Ongeveer twintig ton wordt ingezameld, de rest zwerft door de stad of drijft in zee. Dat gaat dus om zeventig ton! Stel je